

Uchwała Nr 20
Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego
z dnia 18 grudnia 2012r.
znak: NO-I-130/Standardy/12

w sprawie: ustalenia standardów wymagań egzaminacyjnych na egzamin czeladniczy i egzamin mistrzowski przeprowadzane przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych

Na podstawie art.3, ust.3a ustawy o rzemiośle z dnia 22 marca 1989 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 112, poz.979, ze zm. Dz. U. z 2003r. Nr 137, poz.1304, Dz. U. z 2009r. Nr.6, poz.33, Dz.U. z 2011r. Nr 205, poz.1206 i Nr 207, poz.1230) oraz § 2 ust.2, pkt.7 Statutu Związku Rzemiosła Polskiego - Zarząd Związku Rzemiosła Polskiego uchwala co następuje:

§1

1. Ustala się standardy wymagań egzaminacyjnych w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła, występujących w klasyfikacji zawodów i specjalności rynku pracy oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego uwzględniając wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach.
2. Wykaz ustalonych standardów w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła – jest załącznikiem nr 1 do niniejszej Uchwały (rubryka nr.5 i 6)

§2

Standardy, o których mowa w §1, uwzględniane są w ramach przygotowywania zadań egzaminacyjnych do etapu praktycznego i pytań do części pisemnej oraz części ustnej etapu teoretycznego egzaminów czeladniczego i mistrzowskiego, o których mowa w §3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2012 r., Nr O, poz.1117)

§3

Standardy, o których mowa w Uchwale Nr 5 Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego z dnia 8 marca 2004 r. znak: NO-I-130/STAND/04 w sprawie: standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła (ze zmianami), odnoszą się do egzaminów przeprowadzonych w trybie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 października 2005 r. w sprawie egzaminów na tytuły czeladnika i mistrza w zawodzie, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z dnia 31 października 2005 r.) .

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SEKRETARZ ZARZĄDU

PREZES
ZWIĄZKU RZEMIOSŁA POLSKIEGO
/-/

UZASADNIENIE

Od 2003 r. - na mocy art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 137, poz. 1304) - Związek Rzemiosła Polskiego został zobowiązany do ustalenia standardów wymagań egzaminacyjnych, będących podstawą przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła.

Obecnie wykaz ustalonych standardów jest załącznikiem do Uchwały Nr 5 Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego z dnia 8 marca 2004 r. znak: NO-I-130/STAND/04 w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła. Stosownie do wniosków izb rzemieślniczych wykaz ten był sukcesywnie uzupełniany o kolejne zawody wynikające z potrzeb środowiska rzemieślników oraz pracowników zainteresowanych potwierdzeniem kwalifikacji zawodowych uzyskanych w drodze szkolenia formalnego i nieformalnego.

Wykaz zawiera 116 zawodów standardów ma kluczowe znaczenie w działalności egzaminacyjnej Izb Rzemieślniczych, bowiem jest wyznacznikiem do:

- ustalenia listy zawodów, w których izba rzemieślnicza może powołać komisje egzaminacyjne czeladnicze i mistrzowskie,
- określenia zawodów, w których (po egzaminie) można uzyskać świadectwo czeladnicze i dyplom mistrzowski,

I.W związku z modernizacją systemu kształcenia zawodowego w sierpniu 2011 r. Sejm RP ustawą zmieniającą ustawę o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 205, poz.1206) dokonał kolejnej nowelizacji ustawy o rzemiośle tj.

- nowe brzmienie delegacji dla Ministra Edukacji Narodowej w sprawie rozporządzenia o komisjach egzaminacyjnych izb rzemieślniczych
- wprowadzenia od 1 września 2012 r. iż podstawą przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich stanowią standardy wymagań egzaminacyjnych ustalone przez Związek Rzemiosła Polskiego, a w odniesieniu do zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego wymagania, określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Podstawa prawna przygotowania standardów wymagań egzaminacyjnych na egzamin czeladniczy i egzamin mistrzowski przeprowadzane przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych:

- 1) ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 112, poz.979, ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 137, poz.1304, Dz.U.z 2009r. Nr.6, poz.33, Dz.U. z 2011r. Nr 205, poz.1206 i Nr 207, poz.1230) Ustawa o . Od 1 września 2012 r. obowiązuje nowe brzmienie art.3, ust.3a i 3b) ustawy tj.
“3a. Podstawę przeprowadzania egzaminów w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła stanowią standardy wymagań egzaminacyjnych ustalone przez Związek Rzemiosła Polskiego, z zastrzeżeniem ust. 3b.

3b. Podstawę przeprowadzania egzaminów w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, stanowią wymagania określone w **podstawie programowej kształcenia w zawodach.**”

- 2) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia .2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 62, poz. 537, zm. Dz. U. z 12.11.2012 r.
- 3) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr. O z 2012 r. ,poz.7)
- 4) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. z 2012 r. Nr O, poz.7)

II.PRZYGOTOWANIE PROJEKTÓW STANDARDÓW

W ramach prac związanych z opracowaniem standardów wymagań egzaminacyjnych wykorzystano także:

- dotychczas obowiązujące standardy wymagań egzaminacyjnych (Uchwała Zarządu ZRP z 2004 r. ze zm.)
- krajowe standardy kwalifikacji zawodowych
- opisy zawodów publikowane na stronach Publicznych Służb Zatrudnienia,
- opisy profili umiejętności i kompetencji, przygotowane przez Związek Rzemiosła Polskiego do Suplementów Europass

Punktem wyjścia utworzenia struktury Standardów przyjęto przykład złożonej podstawy programowej do kształcenia w zawodzie “murarz-tylnik” (*źródło: strona www Krajowego Ośrodka Wspierania Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego - podstawy dostępne także w innych zawodach*). Struktura tego dokumentu była podstawą do przygotowania schematu nowych standardów wymagań egzaminacyjnych. Przyjęto, że przygotowywane materiały egzaminacyjne powinny mieć zbliżoną strukturę także w przypadku zawodów pozaszkolnych i egzaminów mistrzowskich.

Podstawowym materiałem do przygotowania standardów stanowiła podstawa programowa kształcenia w zawodach.

Przyjęto, że wszystkie standardy, zarówno dla zawodów szkolnych, jak też pozaszkolnych będą miały jednakową nazwę tj. np.

**„STANDARD WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH - MISTRZ w zawodzie:
MECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH**

Na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie (* „

STRUKTURA STANDARDU WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

(na przykładzie mistrza)

- *Informacje ogólne – wynikające z rozporządzenia MEN:*

Egzamin MISTRZOWSKI przeprowadzany jest w dwóch etapach:

etap praktyczny: polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne. Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 120 min i nie dłuższy niż 24 godziny, łącznie w ciągu trzech dni.

etap teoretyczny: polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zestawione w dwóch częściach; pisemnej i ustnej, sprawdzających wiedzę teoretyczną:

1. w części **pisemnej** z zakresu tematów:

- rachunkowość zawodowa
- dokumentacja działalności gospodarczej
- rysunek zawodowy
- zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
- podstawowe zasady ochrony środowiska
- podstawowe przepisy prawa pracy
- podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem
- podstawy psychologii i pedagogiki,
- metodyka nauczania;

Czas trwania części pisemnej nie może być krótszy niż 45 minut i nie dłuższy niż 210 minut.

2. w części **ustnej** z zakresu tematów:

- technologia
- maszynoznawstwo
- materiałoznawstwo

Czas trwania części ustnej etapu teoretycznego nie może być dłuższy niż 30 minut.

- W efekcie pozytywnie zdanego egzaminu MISTRZOWSKIEGO izba rzemieślnicza wystawia DYPLOM MISTRZOWSKI, który jest formalnym potwierdzeniem kwalifikacji zawodowych, uzyskanych w różnych ścieżkach edukacji oraz w procesie pracy.
- Od Mistrza, osoby posiadającej Dyplom mistrzowski, wymagana jest wiedza i umiejętności związane z wykonywaniem zawodu, w warunkach zatrudnienia lub samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej oraz szkolenia pracowników, w tym pracowników młodocianych i uczniów wyrażające się kompetencjami dotyczącymi:
  - samodzielnego, prawidłowego wykonywania prac przypisanych dla danego zawodu - kompleksowe wykonanie określonych przedmiotów lub usługi,
  - organizowania stanowiska pracy,
  - organizowania pracy w małej firmie i nadzór nad wykonywaniem prac w ramach powierzonego odcinka - planowanie i nadzorowanie pracy zespołu pracowniczego,
  - planowania, organizowania i nadzorowania przebiegu procesów technologicznych związanych z wytworzeniem produktu lub wykonaniem usługi,
  - odpowiedzialności na personel: zarządzanie i kierowanie zespołem pracowniczym zaangażowanym do wykonania określonego produktu lub usługi,
  - wykonywania pracy i zadań zgodnie z zasadami bezpiecznej i higienicznej pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
  - stosowania zasad równości traktowania pracowników ze względu na płeć, wiek i narodowość,
  - wykonywania pracy zgodnie z zasadami ochrony środowiska naturalnego - wykonywanie zawodu w ramach procesu wytwarzania produktów lub świadczenia usług w większym lub mniejszym stopniu wpływa na środowisko naturalne np. zagospodarowywanie odpadów, postępowanie z odpadami niebezpiecznymi,

- posługiwania się dokumentacją techniczną, normami, instrukcjami obsługi, poradnikami oraz innymi materiałami źródłowymi, dotyczącymi prac wykonywanych w obrębie danego zawodu,
  - regulacji prawnych związanych z samodzielnym prowadzeniem działalności gospodarczej, zatrudnianiem i szkoleniem pracowników,
  - projektowania nowych wzorów produktów oraz modyfikacji procesu świadczenia usług,
  - postawy i postępowania w sytuacjach kryzysowych i nietypowych pojawiających się w zespole pracowniczym,
  - radzenia sobie w sytuacjach nietypowych, wynikających np. na tle problemu technicznego, technologicznego lub organizacyjnego w trakcie procesu wytwarzania lub świadczenia usługi,
  - oceny sytuacji w firmie lub na powierzonym odcinku pracy i formułowanie wniosków i propozycji odnośnie niezbędnych zmian,
  - wykonywania zadań nietypowych – specyficzne zamówienia wymagające dużego doświadczenia, umiejętności i wiedzy z zakresu danego zawodu,
  - odpowiedzialności za współtworzenia wizerunku firmy lub zespołu pracowniczego,
  - udzielania instruktażu i doradztwa związanego z doskonaleniem zawodowym pracowników wewnątrz firmy i poprzez uczestnictwo w różnych formach edukacji ustawicznej,
  - otwartości i gotowości do formułowania własnej ścieżki doskonalenia zawodowego poprzez udział w różnych formach edukacji ustawicznej,
  - ocena pracy i motywacja personelu,
  - zasad współżycia społecznego i etyki zawodowej.
-
- Wyprecyzowane oczekiwania od mistrza są weryfikowane poprzez: określone warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego (wykształcenie ogólne i zawodowe oraz doświadczenie zawodowe) oraz wymagania egzaminacyjne zawarte w procedurach przeprowadzania egzaminu mistrzowskiego.

1. PROFIL UMIEJĘTNOŚCI mistrza

(na podstawie wpisu do suplementu Europass)

Mistrz w zawodzie (nazwa zawodu **przygotowany** do wykonywania następujących **zadań zawodowych**:

- 1) (zidentyfikowane zadania zawodowe) .....
- 2).....
- 3) .....
- 4).....
- 5) .....
- 5).....

2. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM wyżej wymienionych zadań zawodowych, z zakresu zagadnień :

2.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

2.2. Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

2.3. Organizacja pracy małych zespołów

3. KOMPETENCJE

Personalne i społeczne;

Pedagogiczne;

4. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ogólnozawodowe związane z zawodem mechanik pojazdów samochodowych

5. UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM zadań zawodowych w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych

(umiejętności przypisane do zadań zawodowych zidentyfikowanych w pkt.1)

(na podstawie rozporządzenia MEN)

6. WYPOSAŻENIE STANOWISK EGZAMINACYJNYCH

5. WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU MISTRZOWSKIEGO

7. MOŻLIWOŚCI UZYSKIWANIA DODATKOWYCH KWALIFIKACJI

- **Dostęp do następnego poziomu kształcenia** - w przypadku uzyskania świadectwa maturalnego, wydawanego po zdaniu egzaminu możliwość podjęcia nauki w szkole wyższej,
- możliwość uzyskania świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego dotyczy świadectwo lub dyplom mistrzowski
- możliwość doskonalenia zawodowego w systemie kształcenia ustawicznego (pozaformalne i nieformalne).

Osoba posiadająca Dyplom mistrzowski może wystąpić do izby rzemieślniczej o wydanie **suplementu Europass do Dyplomu mistrzowskiego.**

III. Prace nad standardami prowadził Związek Rzemiosła Polskiego z udziałem grupy ekspertów wywodzących się z 11 Izb Rzemieślniczych tj. w Poznaniu, Łodzi, Katowicach, Białymstoku, Tarnowa, Krakowa, Mazowska Kurpii Podl. w Warszawie, Rzeszowa, Kielcach, Gdańsku, Bioenergoterapeutów). Rola ekspertów było pozyskanie fachowców do opracowania projektów standardów według ustalonych zasad i struktury standardu.

Zespół kierował się, przygotowanym przez ZRP, wykazem 127 zawodów tzw. "rzemieślniczych", dla których obecnie Związek Rzemiosła Polskiego ustalił standardy wymagań egzaminacyjnych (w tym 7 nowych zawodów) obejmujący zawody szkolne oraz zawody pozaszkolne

Ustalono listę zawodów, w których będą opracowywane materiały na podstawie przygotowanej przez ZRP listy dokonano podziału 99 zawodów, których opracowanie koordynowali eksperci z 11 w/w Izb Rzemieślniczych.

(Tabela w załączniku)

Do opracowania pozostało 31 zawodów:

1. brązownik
2. ludwisarz
3. modelarz odlewniczy
4. rusznikarz
5. elektromonter urządzeń dźwigowych
6. elektromechanik urządzeń chłodniczych
7. elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego
8. monter elektronik urządzeń radiowo-telewizyjnych
9. szklarz budowlany
10. zdobnik szkła
11. tokarz w drewnie
12. pozłotnik
13. tartacznik
14. dziewiarz

15. bieliźniarz
16. kapelusznik-czapnik
17. gorseciarka
18. modystka
19. rękawicznik
20. kaletnik
21. karmelarz
22. garbarz skór bez włosa
23. młynarz
24. studniarz
25. garbarz skór futerkowych
26. technik ortopeda
27. podkuwacz koni
28. metaloplastyk

IV. Do zatwierdzenia przez Zarząd ZRP przedstawiona jest pierwsza partia tj **168 standardów dla 84 zawodów**. Standardy dla kolejnych zawodów będą przedstawiane do zatwierdzenia przez Zarząd w kolejnych uchwałach.

V.Ze względu na obszerność załącznika zawierającego standardy tj. 86 zawodów x 2 (czeladnik, mistrz) x średnio stron 8 stron dla jednego standardu = **1280 stron tekstu** – projekty standardów zostaną umieszczone na stronie www.zrp.pl .

W takiej też formie będą one dostępne dla izb rzemieślniczych oraz innych zainteresowanych użytkowników.

**Dyrektor Zespołu Oświaty Zawodowej
i Problematyki Społecznej
/ - / Jolanta Kosakowska**